

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto III.

V Celovci 25. januarja 1884.

Št. 2.

Slava Slovencem!

II.

Leta 1881 so Slovani napravili veliko romanje v Rim. Več tisoč Slovanov iz vseh vetrov vesoljnega sveta je romalo v Rim k sv. Očetu. Med njimi so bili tudi tri Slovenci iz naše Koroške dežele in sicer ti-le gospodje: Majar Matija, penzioniran župnik, dr. Milar Anton, župnik pri D. Mariji na jezeru in Ineko Šimen, župnik v Podkloštru.

Sv. Oče Leo XIII. so romarje tako slovesno in tako ljubeznjivo sprejeli, kakor še malo romarjev tako.

Tedaj je donelo po vseh časnikih: „Slovan gre na dan.“ In res! Slovan stopa z mogočno nogo na dan in tudi mi Slovenci, ki smo tudi veja košatega slovanskega drevesa, stopamo na dan. Že leta 1877 je nam Slovencem veliki shod avstrijskih katoličanov „bravo“ klicai in naše Mohorjevo društvo v izgled postavljaj drugim narodom. Čujte Slovenci, čujte, kaj neka nova knjiga o nas Slovencih piše. Prvi knjigar F. A. Brockhaus v Lipici na Nemškem daje na svitlo: „Unsere Zeit; deutsche Revue der Gegenwart.“ Dvanajsti zvezek l. 1883 tega časopisa donša od strani 874 do 891 prekrasen sostavek o Slovencih: „Die Slovenen“.

Najprej pripoveduje gosp. Samuel Singer, kako so Slovenci nekaj bili po svetu razširjeni, — kako so pa že od nekadaj zdihovali pod jarmom tujih narodov, — kako jim še sedaj zemlje jemljejo od ene strani Madjari, od une Italijani, od tretje pa Nemci. Dalje pravi, da so Slovenci verni katoličani in zvesti Avstrijanci; hvali tudi njih talente in zmožnosti, hvali njih narodne pesmi in šege, in navaja tudi nekatere pesmi v nemški prestavi. Posebno pa povzdiguje in hvalno omenja družbo sv. Mohora.

Na strani 889 piše tako-le: „Dozdeva se nam na pravem mestu biti, da omenjamo neko napravo, ktera si je zastran odgoje slovenskega ljudstva pridobila neprecenljive zasluge, v mislih imamo „društvo sv. Mohora.“

To društvo je leta 1882 za omiko slovenskega naroda izdalo 28.925 gold. To je pa tako-le: Leta 1882 je društvo štelo 28.925 družnikov; vsak družnik pa na leto plačuje 1 gld. in dobiva od društva vsako leto šest bukev. Leta 1882 se je torej $28.925 \times 6 = 173.550$ bukev spravilo med ljudstvo. Društvo pa obstoji že 22 let; torej je že več kot 2 milijona bukev razposlalo med ljudi. Te bukke pa so razne sorte; so zgodovinske, narodno-

gospodarske, kmetijske, lepoznanke in pravno-podučne.

Ako temu še prištejemo, kar dela literarno društvo „Matica slovenska“, da ljudstvo poučuje in omikuje, in kar delajo pedagogični in lepoznanški časniki, — ako vse to prevdarimo, moramo spoznati in obstati, da so Slovenci storili primeroma velike reči za odgojo in omiko slovenskega naroda.“

Dalje piše gosp. pisatelj to-le: „Že večkrat se je bila izrekla misel, slovensko ljudstvo, ker je samo za se premajheno, da bi moglo obstati in živeti, naj se ali ponemči, ali pa s kakim drugim sosednim, hrvaškim narodom združi in v eno zlije. Kdor pa še danes, ko spet živi omikan slovenski jezik in ko imamo za kratko dobo, odkar se je začelo resno delati, dosti imenitno literaturo, — kdor še danes o ponemčenju slovenskega ljudstva sanja, ta se hudo moti ravno tako, kakor tisti sam sebe zastoj muči, ki poprašuje, kaj neki bode s slovenskim narodom, ako se ne ponemči ali s kakim sorodnim deblom ne združi. Ako bi Slovenci želeli, se ponemčiti ali s kakim drugim sorodnim narodom mešati se, imeli so v 1000 letih časa dovolj. Slovenci ne poželjujejo danes nič drugega, kakor to, da enakopravnost v Avstriji za nje postane resnica in da morejo v tej državi obstati in živeti, kakor jim gre po pravici in postavi.“

Tako se bere o nas Slovencih v knjigi, ki se iz nemške Lipice pošilja na vse strani vesoljnega sveta.

Slovenci!

Bili so časi, ko o nas Slovencih nihče ni črhnal, ali pa so se nam vse sorte grdivni priimki dajali. Kakor vidite, danes je druga. Brali ste, da se je v katoliškem shodu, kjer je bila zbrana najviša gospoda in velika truma ljudi, naše društvo sv. Mohora imenovalo na prvem mestu in stavilo drugim narodom v izgled in da se v debelej knjigi, ki roma po svetu daleč okoli, naše ime, naša beseda, naše delovanje in prizadetje hvalno in častljivo omenja.

Naj torej naši nasprotniki, naj si bojo tuje ali našinci, počenjajo proti nam, kar jim ljubo, vse to malo porajtamo: Svet se suče in slava doni nam Slovencem.

Nemec se ponaša, da je Nemec, Madjar, da je Madjar, Francoz, da je Francoz, in tako je povsod. Ponašajmo se tudi mi, da smo Slovenci. Slovan gre na dan: Slava Slovencem! —

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Vrbe. (Cerkvene in šolske reči.) Iz Gradca slišimo žalostne glase; naš občeljubljeni gosp. dekan še vedno boleha in malo je upanja, da bi skorej ozdraveli. Naša fara v Dvoru šteje blizu 1000 duš, 4 podružnice, dve šoli, pa nima zdaj svojega dušnega pastirja! Kam smo prišli in kaj še le bode, ako pojde tako naprej?! Gg. župniki bližnjih far, posebno iz Domačalj, hodijo k nam opravljat božjo službo ob nedeljah in praznikih. Vsednje dni nikoli ni sv. meše in še ob nedeljah več kot polovica ljudi ne more v cerkev. In kaj bi rekel o bolnikih in krstih? To so težave za farmane pa tudi za sosedne duhovnike, katerim smo za njih trud in dobro voljo iz srea hvaležni. — Mi Vrbljanci imamo dverazredno šolo. Gosp. župnik iz Škofič — skorej dve uri daleč — hodijo v našo šolo. V prvem razredu podučuje gospodična učenica, ki zna dobro slovenski; v drugem razredu pa je nadučitelj trd Nemeč. Kar se otroci v prvem razredu naučijo slovenskega, v drugem, — čisto nemškem — spet pozabijo; tako je vse zgubljeno in gosp. katehet imajo s katekizmom svoje križe in težave. Na to bi šolske oblasti vendar strogo gledati morale, da se to, kar se je v prvem razredu tako lepo in srečno pričelo, v drugem tudi nadaljuje. Zatorej ne kaže, v višem razredu postavljati trde Nemece za učnike po slovenskih farah. —

Iz Hodiš. (Učiteljska služba) pri nas je prazna; bral sem pri Žibrtu v „Celovčanki“, da je služba že razpisana, naj se oglasio prosilci. Naša šola je dverazredna; prvi učitelj je Slovenec in zna za silo slovenski, za podučitelje pa smo imeli večkrat trde Nemece. Vsi želimo, da bi se otroci tudi nekaj nemškega naučili, pa še le v viših razredih, ko njih pamet že malo bolj dozori. Kakor pa je zdaj, čez to — razun peščice zagrizenih nemško-liberalnih Slovencev — pa vsi mrmramo in tožimo. Kar se prvenci pri gosp. učitelju slovenskega naučijo, to v višem razredu pri nemškem gosp. podučitelju vse pozabijo. Zatorej vsi zdihujemo in prosimo, naj nam pošljejo takega podučitelja, ki zna slovenski. Žal nam je, da se v oklicu, v katerem se služba razpisuje, to ni očitno izreklo, ampak menda v besede zamotalo: „vorschriftmässig belegten Gesuche.“ Še Belaški okrajni šolski svet, kterega predsednik je trd Nemeč, to očitno izreka. Veselilo in čestilo bi nas, ako bi tako tudi delal okrajni šolski svet v Celovci.

Iz Brda ob Zili. (Prisilen odgovor.) V 24. številki lanskega „Mira“ nekdo — mislim, da gošpoda poznamo, piše o našem cerkvenem petji. Najprej hvali, „da Grafenaverjev sin prav lepo orgla in tudi s petjem smo precej zadovoljni“, — potem pa ravno po tej Grafenaverjev družini maha; kaj je to? To se pravi sam sebe na laž postavljati. Mi Grafenaverji sami dobro poznamo, da cerkveno petje vselej ni bilo po pravem cerkvenem duhu, pa pomagaj si, ako nimaš muzikalij v cerkvenem duhu zloženih? Zatorej smo tudi v 21. št. lanskega „Mira“ izrekli svojo zahvalo in veselje, da je družba sv. Mohora na svitlo dala že dolgo zaželjeno pesmarico „Cecilijo“. Gosp. dopisatelj, namesto da bi naše orglanje in petje po časnikih grajal, bi veliko boljše storil in v duhu in po volji

ne samo duhovnih oblastnij, temuč tudi visokega naučnega ministerstva ravnal, ako bi pomagal, da se orglanje in petje v cerkvi tako uravna in povzdigne na višo stopinjo, da bode Bogu v čast, ljudem pa v spodbujno in veselje. Mi nočemo prepira in nemira; zatorej naj bode to zadosti; — le to Bog daj, da bi se trudili z zedinjenimi močmi za dobro, domačo reč! —

Iz Spodnje Zile. (Požarna bramba; — Nasprotniki nove šolske postave.) V Goriškej občini so napravili požarno brambo. Načelnik te brambe je spoštovani krémar, prejšni župan g. Janez Luznik. Namestnik je gosp. učitelj Janez Pintar. Ravno ta gospod je pri seji 30. decembra obljubil, da hoče otročiče v prvem razredu slovensko učiti, če le g. nadzornik in šolski svetovaleci to zaukažejo. Ni treba prošnje narediti na vis. c. k. deželni šolski svet, da nova šolska postava tako nič ne bo koristila. Prav bi bilo, če bi gosp. nadučitelj učil v prvem razredu slovensko; pa kaj bi to pomagalo? Ko otroci v drugi razred pridejo, kjer je čisto nemšk učitelj, bi vse to, kar bi se v prvem razredu naučili, v drugem pozabili. To bi bilo toliko, kakor da bi otroka poslal v laško šolo en teden, in drugi teden pa v francosko. Zatorej Goriški odborniki! takih, ki so nasprotniki, ne poslušajte! Oni pričakujejo in prosjačijo pomoči od nemškega šulferajna, mi pa od nove postave. Naredite prošnjo na vis. c. k. deželni šolski svet, da bi se otroci prva 4 leta učili slovensko, poznej pa tudi nemško, učni jezik naj bi ostal slovenski, in v 7. in 8. letu naj bi se otroci, kolikor mogoče, šole oprostili. Drugo prošnjo napravite, naj bi otroci eni hodili predpoldnem v šolo, uni pa popoldnem. Zato bi tudi en učitelj zadostoval, seveda bi bilo treba, za 3 ali 4 leta napraviti nedeljsko šolo. Če bi povsod tako storili, bi ne bilo treba šolske kazni plačevati, in zaprtim biti. Torej Slovenci! pero v roke, vsi drugi bojo vas posnemali, če bojo enkrat videli, kako velik dobiček daje nova šolska postava.

Iz Kotmarevesi. (Sitnobe zastran šol) morajo velike biti; kajti načelniki krajnih šolskih svetov odstopajo eden za drugim. V Bilčovsu je gosp. župan, ki je bil tudi šolski načelnik, odstopil, kar je celej fari žal. Gosp. Miklavž je dober katoličan in narodnjak; novi šolski načelnik, Bog ve, kakoršen bo; bojimo se, da bi ne trobil v nemško-liberalni rog. Bomo že slišali in tudi sporočali. — Pri nas gosp. Štangl, šolski načelnik, tudi ni na rožicah postlan. Kot znan nemško-liberalen Slovenec povdarja nemščino in prav natanjčno postopa proti šolskim zamudam. Že to oboje mu čestno mesto greni, pa še večje sitnosti mu napravlja to, ker ni denarja za razne reči, ki se pri šoli potrebujejo. Vsako leto se mora po postavi narediti šolska rajtenga; ali še ni bilo rajtenge? saj je že leto, kar je poprejšni načelnik odstopil. Zavoljo teh sitnob je gosp. Štangl naznanil, da odstopi, c. k. okrajna glavarija pa menda ni dovolila. Bomo videli, kaj se speče iz te moke. Ali je proračun za l. 1884 gosp. župan Steiner že predložil, kakor to občinska postava ojstro zaukazuje? To je gosp. Steiner gotovo prav lahko storil; tak proračun je prava igrača, saj so nemško-liberalni Slovenci vsi pravi modrijani.

Iz Grabštanja. (Cerkveno petje; pustne veselice; nekaj hvale vrednega.) Kakor je

od nekaj časa semle cerkveno petje v Grabštanji, smo ga vsi farmani srčno veseli. Tako petje ogreva človeka in povzdiguje misli njegove proti nebesom. Nekaj k temu pomaga od družbe sv. Mohora na svitlo dana pesmarica „Cecilija“, nekaj lepe muzikalije, ktere je cerkvi daroval naš gosp. nadučitelj Javornik, nekaj pa nove orgle, ktere je tako izvrstno naredil gosp. Zupan v Kropi. Da smo pa na tega mojstra zadeli, pripomagal nam je ravno imenovani gosp. nadučitelj. Podal se je na daljno pot v Suho pri Doljnem Dravbregu, kjer je gosp. Zupan postavil na Koroškem prve orgle po novejši sestavi. Na gosp. Javornikovo priporočbo smo poklicali gosp. Zupana. Po pravici je gosp. nadučitelju eela fara hvaležna! — Že prvi pustni den — 7. jan. — so se pri nas začele pustne veselice. Naša požarna straža je napravila v pondeljek zvečer — to je prav, da nikar več v sobotni večer — prvi ples. Gostov je prišlo obilno od vseh vetrov, tudi iz Celovca, godli so godci iz Frajdenberga. Plesna veselica je bila v gostilnici g. župana Seebacherja, kteri je gostom na vse strani prav dobro postregel. — Brali smo, da se je Prevaljski gospod župan Ehleitner pri nekem zboru v Pliberku za to potegoval, naj bi tistega denarja, ki ga južna železnica za davek — menda 14.000 gold. — plačuje, ne dobilo le samo mesto Celovec, ampak bi se denar razdelil med vse ob južni železnici ležeče občine. Sliši se, da se misli tudi naš gosp. župan Seebacher za to reč potegniti. To bi bilo v resnici kaj hvalevrednega. —

Izpod Št. Krištofove gore. (Požar.) V Št. Lipšu so pri Streicherji imeli žalostne božične praznike. 24. dec. — ravno na predvečer svetega dne — je zjutrej ob treh navstal ogenj v skednji, ki je bil poln krme in orodja. To je vse zgorelo in škoda je velika. Pa pri tej nesreči je še sreča, da so živino in pohištvo oteli. Prihitela je namreč iz Frajdenberga požarna straža, in na vso moč branila in tako jako pomagala, da ogenj ni dalje segel. Ta nesreča je res žalostna, pa še žalostnejši je to, kar se pripoveduje. To pa ni še znano, kako da se je ogenj utrosil. Govori se na vse sorte. — Pri tej priložnosti naj tudi omenim, da v Koledarju družbe sv. Mohora ne najdem Št. Lipške fare; kako je to? Č. g. fajmošter so izgleden dušni pastir, vnet rodoljub, ljudje še dobri Slovenci. Kako potrebno in koristno bi bilo, da bi prebirali Šent-Mohorjeve bukve.

Iz Tinjan. (Nekaj o šoli.) Unokrat sem povedal nekaj o naši prelepej cerkvi, danes pa povem nekaj o naši šoli. Naša šola je dverazredna in šteje, kakor šolski Koledar kaže, 125 učencev. Imamo dva učenika, kterih eden je Nemeec. Mi kmetje in očetje šolskih otrok smo teh misel, da bi bilo na več strani boljši, ako bi imeli poldnevno šolo, predpoldnem morebiti za več, popoldnem pa za manjše šolarje. Tako bi ne bilo treba otrokom, ki jih včasih doma živo potrebujemo, celi ljubi dan v šoli klopi gladiti, ne bilo jim treba, pri suhem kruhu celi dan biti in še le proti večeru pogreto južino jesti, — ne bilo nam treba, drugega nemškega učenika, pri katerem otroci spet vse pozabijo, kar so se v prvem razredu pri slovenskem učitelju slovenskega naučili; nemško pa tako pozabijo, ker doma nikoli ali pa malo kedaj slišijo kake nemške besede. Zatorej je nas vseh, kar nas ni nemško-

liberalnih Slovencev, srčna želja in volja, naj bi občinski in šolski odbor prosil za poldnevno šolo in za postavne olajšave zastran šolskega obiskovanja. Ker pa ravno od šole pišem, ne smem in ne morem zamolčati, kako smo mi veseli in velike zahvale dolžni, da naš občeno ljubljeno proš, preč. gosp. Lorenc Serajnik, v svojej izbi podučujejo ne-ktere šolske otroke slovensko brati. To je nam vsem velika dobrota; tako zamorejo sebi in nam v poduk in kratek čas prebirati dobre slovenske bukve, ki jih dobivamo od slavne družbe sv. Mohora. —

Iz Velikovske okolice. (Zdravnikov zmanjkuje.) Kar je izpod Celovca do Dolnega Dravbrega na levem bregu Drave slovenske zemlje — to je narvenj poldrugi den bodá, štiri stare pošte, — ima le mesto Velikovec, trg Grebinj in Dolni Dravbreg svojega zdravnika. To je veliko premalo! Tudi to je čudno, kako da se iz deželnega zavoda ali fonda primeroma le malo plačuje za zdravniške potrebe. Okrajna glavarija Spittal šteje 45.000, okrajna glavarija Velikovec pa 53.506 duš, in prva je dobila iz deželnega zavoda za zdravniško podporo 1046 gld., druga pa le 375 gld. 50 kr.! Zatorej je občinski odbor mesta Velikovec pravo zadel, da je sklenil, pridobiti si še enega zdravnika. To je dokaj hvale in zahvale vredno. Naj bi mu pa občinski gg. očetje še toliko plače pridjali, novi zdravnik od samega mesta ne bo živel; treba bo v ozir vzeti tudi našo okolico. Cela obširna okolica pa je skoz in skoz slovenska, torej bi bilo srčno želeti, da ne rečem: bila bi živa potreba, da bi novi zdravnik zmožen bil tudi slovenskega jezika. Gotovo bode občinski odbor na to gledal; tako bode prav na obe strani: za slovensko ljudstvo pa tudi za novega zdravnika. —

Iz Prevalj. (Srečno!) Bil je pri šoli v Prevaljah za učenika gosp. Henker, ki ni znal slovenske besede in še katoliške vere ni bil. Namesto da bi v roke vzel slovensko slovnico in se učil slovenskega jezika, da bi bil s svojimi učenci mogel govoriti, prizadeval si je le, snovati nemške šulferajne in ž njimi ljudi dražiti in nemir narejati. Vedel je še tudi okrajnega šolskega nadzornika, gosp. Thorineka tako privabiti na svojo stran, da je tudi ta gospod za častno reč (Ehrensache) spoznal, da se napravljajo nemški šulferajni. Predstojniki nemškega šulferajna so Henker-jevo zaslugo tudi spoznali in ga postavili na dobro službo na Českem. Šel je in vsi mu kličejo: Srečno, Bog ga nesi in naj še njegovi prijatliji, ki so napravili Ortsgruppen“, potegnejo za njim. —

Iz Pliberka. (Vsakemu svoje.) Dokler so liberalci v roci imeli vladne vajeti, južna železnica ni plačevala dohodninskega davka. To znaša za vse leta menda veliko denarja, veliko milijonov. Pod Taafejevo vlado in konservativno večino pa poje druga, zdaj železnica dohodnino plačuje. Od te dohodnine dobiva občinska denarnica v Celovci vsako leto menda 14.000 gold. Pri nekem shodu županov v Pliberku je pa Prevaljski župan gosp. Ehleitner misel sprožil, naj bi teh 14.000 gold. ne dobivala le Celovška občina, ampak naj bi se ti denarji razdelili med vse tiste občine, skoz ktere drži južna železnica. Ta predlog je bil sprejet in se bode v tem duhu napravila neka prošnja. Tega ne more nikdo nikomur jemati za zlo, da občine, ki so s plačili preobložene, iščejo si pomagati. — V Pli-

berku so si nemško-liberalci v lase skočili; še celo o tožbah in pravadah se govori. —

Iz Borovelj. (Novi učitelj; zadruga; razstavljena roba.) Iz Glinjan slišimo, da so farmani novega gosp. učenika na eno stran prav veseli. Vidi se, da oestro na to gleda, da se šolarji lepo in dvorljivo obnašajo; neporednih in razposajenih ne more trpeti, hitro jih prime za habe. Tega so vsi veseli in gosp. učeniku hvaležni. — Kar se slovenščine tiče, razun nemškoliberalnih Slovencev vsi farmani želijo, da ne ostane pri starem. Gosp. učenik Korpnik je rojen Slovenec, rojen na Štajerskem blizu Mozirske fare v Savinski dolini, kjer živijo sami trdi in vneti Slovenci. Morebiti da se je po nemških krajeh, kjer je bil za učenika nastavljen, slovenščine malo odvadil, pa — kri ni voda! — národní čút le spi in bode med Slovenci skorej spet se zdramil in oživel. Ako Bog da, potem bode pa vse prav! — Zadruga ali cehe smo v Borovljah napravljali; bilo je vse živo ljudi. Prišel je bil iz Celovca sam okrajni glavar gosp. Kronik. Liberalci vsi so priporočali, naj se napravijo velike zadruga; samo gosp. župan Stih, po domače Slemic v St. Janžu, je povdarjal, naj se napravijo manjše zadruga in naj ostanejo mlinarji, katerih je 40, sami v enej zadrugi. Pa njegova ni obveljala, za česa del se bojo obrtniki gotovo za ušesi praskali. Že koj pri priči, ko so volili svoje zastopnike, so navstale razprtije. Peki, katerih je le v celem okraji pet, so hotli imeti tudi v zadrugi zastopnika, kakor mlinarji, katerih je 40. Jes bi rad kaj stavil, da bode treba velike zadruga ločiti in razdruževati, kakor se godi zastran velikih občin. Za ljudi so boljše majhne občine, pa tudi majhne zadruga! — Iz Celovca slišimo, da puške in druge reči, ki sta jih razstavila naša puškarska kupčevalca gg. Poschinger in Vernig, so vsem jako dopadle. To nas veseli! Roba je pa tudi v resnici dokaj lepa. —

Kje pa je to? (V črne bukve!) Nedavno je kmečki sin, ki še šolo obiskuje, imel neke bukve iz naše šolske bukvarne izposojene in ko jih nazaj prinese, so bile v list Celovškega „Mira“ povite. Gospod podučitelj — ime za sedaj zamolčimo — ko to zagleda, zagrabi bukvice, vpričo vseh šolarjev z veliko jezo ta zavitek sterga, zraven pa vsem šolarjem ostro prepove, ta časnik v roke jemati ali celo brati. Gotovo bi g. podučitelj rajši videl, da bi učenci „celjskega lisjaka“ brali, kteremu je velik prijatelj in menda tudi, čeravno Slovensko ne zna, tudi naročen. — Za danes le toliko; ako to ne pomaga, potem pa več.

Iz Idrije. (Nesreča; hudodelstvo.) V Idriji je dne 21. dec. padel nek delavec iz dneva do dna v 220 metrov globoko jamo in je bil pri priči mrtev, pa imel je srečno smrt. Ravno ta dan dopoldne je v cerkvi sv. Barbare svojo spoved opravil in bil pri sv. obhajilu. Dne 27. decembra — na Šentjanžvo je nek hudobnež na cesti napadel človeka, ko je iz Idrije šel, mahnil ga večkrat po glavi s plotnim kolom, pa se mu je vendar le izpulil in ušel. Na cesti je bilo videti po snegu veliko krvi. Tri dni poznej so razbojnika že žandarji v Idrijo prignali, na sledu po snegu so ga prepričali, ker je ravno take žreblje v škornjah vbite imel, kakor se je v snegu videlo. Pa kaj marajo potepuhi za sedanje kazni: Leskovo olje je prava maža za nje. —

Iz Gradca se nam piše: Veleč. gospod rojak!

Baš mi je došla 1. št. velecenjenega „Mira“, v kateri sem naletel na 2. strani v dopisu „Iz Brda ob Zili“, da je neki g. Berze „pred nekim graškim vseučil. profesorjem skušnjo iz slovenščine dobro napravil“. Ker imam na vseučilišči samo jaz pravico kandidate iz slovenščine izpraševati, utegnolo bi se misliti, da ima gosp. Berze ono spričevalo od mene. Izrekam javno, da omenjenega gospoda niti ne poznam ter da se na vseučilišči za izpit dosle tudi še ni oglasil. Blagovolite mojo izjavo priobčiti že v prihodnji št. „Mira“, kajti mnogo mi je na tem, da se resnica izvé. Kdor samo „precej dobro slovenski govori“, kakor pravi ondi poročilo, za tako spričevalo nikakor še ni goden. Z odličnim poštovanjem Vaš udani rojak

Dr. G. Krek,

c. kr. vseuč. profesor v Gradci.

Kaj dela politika.

22. januarja — torej pred tremi dnevi — so se spet odprle seje državnega zbora. Bode pa le spet ogenj dajalo. Nemškoliberalci ne morejo pozabiti, da so jim državne vajeti smukali iz rok, zatorej dražijo in dregajo, kolikor le premorejo. Stavili so predlog, naj se postava naredi, ktera izreče, da je nemški jezik državni jezik. Tega pa še sami prav ne vejo, kaj to pomenja. Pri ministerstvu v državnem zboru, na vseh bankoveih, na vseh obligacijah je vse po nemško, državni zakonik — to so bukve, v katerih se oznanjajo vse državne postave — vse in še po deželah je skorej vse nemško, — kaj pa še več hočejo? To se pravi, vse nenemške narode žaliti, iznemirjati in dražiti. Prej ko ne bode o tem prašanji huda borba, prihodnjič povemo, kako se je končala. — Kar levičarji kujejo, ni dobro niti za nas Slovence, pa tudi ne za Avstrijo. Kar sicer že davno vemo, je eden izmed teh, gosp. državni poslanec dr. Foregger v Celji, spet očitno povedal. Rekel je pred svojimi volilci: Naj se Avstrija tako razcepi, da bojo dežele, ki so nekda spadale k nemški zvezi, od unih avstrijskih dežel ločene in potem z nemško državo tesno in trajno združene. To pa ni družega kakor konec Avstrije; to so patrijoti! — Na Ogerskem se godijo imenitne reči: Gosposka zbornica je predlog, da se smejo kristjani in judi močiti in ženiti, že dvakrat zavrgla. — Saksonci in Rumunci so nezadovoljni, — Hrvati so pa na Madjare tako jezni in hudi, da se godijo v deželnem zboru v Zagrebu obžalovanja vredne reči. Ministerstvo Tissa ima večino le samo v državnem zboru, v hiši poslancev. Pa sliši se, da bojo nove volitve, ki so pred durmi, tudi drugače izpadle. Ubogi Slovaki sicer molčijo, pa vendar v žepu fige kažejo. Ministerstvo Tissa stoji torej na slabih nogah; kaj pa pride potem, sam večni Bog ve. Morebiti konservativca Szechen-Apony?

Iz ptujih dežel ni nič posebnega poročati. Nemčija popravlja svoje krivice proti katoliški cerkvi, pa strašno počasi, — Francija ravno tudi tako in zmaguje tudi tam v Aziji. — Turčija pošilja egiptovskemu kralju dosti vojakov, da bi mogel krivega preroka Mahdi-ja podjati. — Rusija ima pa z nihilisti vedno velike križe; spet

so nekega generala v neko hišo zvalili in ga tam umorili. Car, ki se je s sanmi prekuenil, je popolnoma ozdravel. —

Gospodarske stvari.

Sadjerejcem.

Po zimi najde kmetovalec dovolj časa, da preudarja, kako zboljšati kmetijo, kako pomnožiti dohodke, kako izkoristiti slehern kos posestva. Marsikateri prostor je še prazen, na katerem bi zamoglo rasti lepo pa tudi koristno sadno drevo. Zato hočemo podati nekatere nasvete o sadjereji.

Prevažno je, da se sadno drevo pravilno vsadi, kajti od tega odvisna je uspešna rast drevesa. Pri nasajenju dreves je treba paziti posebno na to, da je mlado drevesce lepo zdravo in polno čvrsto razvitih korenin, sploh da ni zastarelo v drevesnici, ali pa kak star divjak v gojzdu izrasen samosevec, ves prerašen z lišajem in mahom, kakoršne le preradi še zasajajo slovenski kmetje. Drevesom naj se močnejše korenine gladko in navzdol prirežejo. Kolikor bolje je jama skopana, toliko uspešnejše bo raslo drevo, toliko popred bo roditi pričelo. Kedar se vsaja drevo, naj se nikdar nižje postavi, kakor je popred v drevesnici stalo. Naj se zasuje tako, da se krog korenin posuje dobra zgornja zemlja, ker v tej bodo korenine najpred iskale živeža; ako bi torej prisuli krog korenin spodnjo zemljo, kar se le prepogostoma godi, ker pri izkopavanju se na dobro zemljo nametava spodnja surova, katera je torej zdaj pri zasajenju in zasipanju bolj „pri rokah“, bi korenine le revno napredovale, ker v surovici ne najdejo potrebnih redilnih snovi, saj takih ne, kakoršne zamorejo povživati. Zato pa so take nasadbe zelo podvržene suši, ker le malo zamorejo izcimiti novih korenin v taki surovici in sploh jim pomanjkuje čvrstih redilnih organov. Če pa smo prisuli dobre zemlje krog korenin, sploh v ljukno, v katero smo vsadili drevesce, hitro se vkorenini drevesce, in zamore kar kmalo ukorenina tudi nevgodne vremenske razmere bolje prestajati.

Posebno gorko priporočam, da se drevesce ne posadi pregloboko; s preglobokim zasajanjem je že marsikatero drevo vsahniti moralo. Bolje stori oni, ki ga preplitvo vsadi, manj škode napravi kot oni, ki ga tako globoko vsadi, da tudi več centimetrov debela zakrije z zemljo.

(Dalje prihodnjič.)

Za poduk in kratek čas.

Popis slovenske Koroške.

8. Dekanija Tinje.

Po izhodni strani celovške ravnine se razprostira Tinjska dekanija. Ta dekanija sega blizu do Celovca; Žrelec — le pičlo uro od Celovca, spada v to dekanijo. Tinjska cerkev in proštija stojita na prijaznem humci, in daleč okoli gledate po široke planjavi. Tinjska cerkev slovi tudi kot romarska cerkev; letos so cerkev in proštijo kaj lepo popravili. Pri cerkvi se je mojstra izkazal g. podobar Ozbič v Celovci. K tej dekaniji spadajo sledeče

fare: Žrelec (Ebenthal), Podkrnos (Gurnitz). Tu je stara proštija, ki stoji tako tesno pod Krnosom, da farovž po letu nima lune, po zimi pa solncea ne. Nek šalivec je tukaj napravil napis iz 120. psalma 6. v.: Po dne te solnce ne bo pekló, tudi ne luna po noči. Radišče (Radsberg), Medgorje (Mieger), Zagorje (Sagor), Podgrad (Rotenstein), Št. Jakob na cesti, Grabštanj (Grafenstein). V tej fari se še vidi divje skalovje „Škrbina“, na kateri je v starodavnih časih stala sloveča grajščina „Prosnica.“ Raz te Škrbine je ukazal knez Albuin svojo soprogo ali ženo Hildegardo po nedolžnem vreči v strašno globočino, — pravični Bog pa jo je ohranil pri življenju. To lepo povest bode „Mir“ poznej povedal. — Št. Peter, Št. Mihel, Pokrče (Pokersdorf), Timenica, Št. Tomaž, Št. Lipš in Otmanje (Ottmanach). Ta fara meji nemško in slovensko zemljo in ima zdaj trdega Nemca za svojega fajmoštra, akoravno bi mu bilo potreba znati tudi slovenski. Raz Šent-Helenske gore, kjer stoji prijazna cerkvica, je neizrečeno lep razgled na vse strani, tukaj se nahaja veliko razvalin iz starodavnih časov. —

Od Žrelca do Št. Petra pri Celovci se vleče lep drevored iz veličastnih, starih lip. Blizu Žrelca je „pridigarski stol“, od koder se lepo vidi po celi ravnini. Gorovje Osojnica (Sattnitz) ima strme prepade, na vrhu je pa lepa ravnina in mnogo kmetij. Polje ob Krci je rodovitno, z mnogimi vasmi posejano. Prebivalci so Slovenci. — Ni še dolgo, kar so pa ti rojeni Slovenci jeli v nemškoliberalni rog trobiti. Nemškoliberalni duh diha in se razprotira iz grajščine in fužine Freudenberg. Posebno si je poprejšni posestnik gosp. Stokert na vso moč prizadeval, vso to okolico na nos na vrat ponemčiti. V ta namen je vpeljal v Šmartnem čisto nemško šolo. Za njim so potegnili in delajo žalibog rojeni Slovenci. Pri volitvah volijo vselej nemškoliberalce, v šolo pa silijo samo nemščino. Šola pa ima viši namen in večo nalogo: Najprej domači jezik, da otroci nauk razumejo, da dobijo veselja do šole in da zamorejo tudi v poznejših letih kaj prebirati in napredovati. Nemščina je dobra, naj se v šoli pridene v višem razredu. Saj se otroci pri vseh narodih in po vseh deželah najprej učijo v domačej besedi, in še le poznej, če je potreba in volja, pride kak tuj jezik na vrsto. Prosto ljudstvo to vse pozna in tudi tako hoče, le bogatini in velikaši mu drugače trobijo in ga motijo. Saj še nespametna tica ljubi svoje gnjezdo, kaj bi pameten človek ne ljubil svoje domačije in svojih domačinov?!

Smešničar.

Upnik: Ta je lepa! Svojih dolgov ne plačate, drage piške pa lahko jeste!

Dolžnik: Le iz sile, gospod, iz same sile. Mesar mi nič več na upanje ne dá; pri mlekarici imam pa še kredit; zato sem jej rekel, naj mi en par pišk prinese.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem: „Vesela večera“ celovške čitalnice se priredita meseca februarja prvo in tretjo

sredo. — Od vseh naših krajev se čuje, da je zima prav lepa; snega dosti, nebo jasno, solnce toplo. — V Šent-Petru blizu Celovca je stekel pes vgriznil 4 pse in dva človeka; zatorej je v sosednjih občinah oklicana pesja kontumacija. — Ako ravno mrzaz ni tako hud, je Vrbsko jezero že skorej celo zmrznjeno, kar se drugemale še le o Svečnici godi. Tudi Osojsko jezero je zmrznilo; ravno tako tudi Klopjnsko. — Pernahtni trg v Belaku je bil jako živ; 600 konj in goved se je na prodaj postavilo, svinj in špeha pa toliko, kolikor še malo kedaj. — V Trgu je nek hlapec raz poštni voz potegnil veliko mošnjo in jo v hlevu skrnil. Notre je bilo blizu 6000 gld. Ta tatvina je hitro prišla na dan in tata so že djali pod ključ. — Blizo Št. Vida je bil nek hlapec oropan. Ptuj človek ga je s palico mahnil po glavi in mu iz aržeta potegnil mošnjo, v kateri je bilo 12 gld. — V Ukvah se je doslužen vojak vstrelil in po cerkvenih postavah je bil pokopan brez duhovnika in zvonjenja. — Blizo Brež se je 6 let star deček z žveplenkami igral in ogenj vtrosil, da je nekemu kmetu vse pogorelo; skrivajte žveplenke! — Blizo Vrat se je na železnici prigodila nesreča. Voz, v katerem je bilo nekaj goved zaprtih, se je prekucnil; živina je strašno rjula, druge nesreče pa se ni zgodilo. — V Podkloštru so imeli dvakrat velik strah. V štacuni gosp. Čaks-a se je bilo nekaj vnelo, pa ogenj so srečno pogasili. Drugi dan potem pa je v Nagoričah blizo Podkloštra pogorelo več pohištjev, menda tri hiše in štiri skednji. Požarna bramba se je pri obeh prilikah kaj dobro obnašala. — Iz Podjunske doline dobajajo nam čudne, pustne novice. Že pred novim letom pripelje seboj v Vitiňoves malopridna deklina nekega Nemca iz zgornje Štajerske; pa kmalu se med seboj skregata in stepeta. Potepuh vzame vrvi in se obesi. Pošten krof ga pa do tod pri življenji ohrani, da priteče ženska in vrvi razreže. — Nek mežnar, ki pa ni iz daljne Bosne ali Heregovine doma, zapusti mlado svojo ženo in teče za drugo v Celovec, pa mestni zrak bil mu je premrzal. Vrne se nazaj, ker je topleje pri nas Črezdravcih. — Te dni sta pri drvarenji dva človeka prišla ob življenje, eden na Bajtišah blizo Borovelj, drugi pa pri Wolfsbergu. — Pivku v Prejah pri Doberlivesi je nek potepuh mesovje in drugo robo v kamri basal, kar ga sin odpodí, škoda, da je lumpič vtekel. — Kakor se sliši, so se v Ziljsko dolino volkovi priklatali. — Kako Nemci razmere med Slovenci poznajo, kaže nemški ilustrirani časopis „Ueber Land und Meer“, ki piše, da Koroški Slovenci ne rabijo nikoli kóse, ampak da vseskozi travo s srpom kosé! Nemeč pa vender oči ni imel, ko je Koroško si ogledaval! — Repata zvezda ali komet se je na večer proti južnozahodnemu obnebu pokazala; videti se more s prostim očesom, se ve da če je jasno. Ta repatica je zato važna, ker so jo zvezdogledi l. 1812 najdlí in tačas zračunili, da se bo zopet čez 70 let prikazala. In res zopet se vidi. — Med tistimi, ki so bili zavolj električne razstave na Dunaji odklikovani, je tud naš rojak in pisatelj slovenski g. dr. Josip Štefan rodóm Celovečan. Dobil je red železne krone tretje vrste. Slava! — Gosp. dr. Jurij Hrašovec, odvetniški kandidat v Ljubljani, sin poznatega rodoljuba, g. Fr. Hrašovca, c. k. okr. sodnika v Špitalu na Koroškem, je imel v Celji poroko z gospico Lino Petriček-ovo, hčerjo znane domoljubne

rodbine v Celji. — Starosta g. Matija Majar, ki se je mej Čehe preselil, piše meseca decembra 1883 iz Prage: „Preselil sem se iz Celovca v Prago. Meni ni bilo mogoče delj prebiti na Križnej gori. V Pragi se mi bolje godi. Prišel sem mej jako dobre gospode. Jes sem sedaj skoraj povsem slep; doktor mi je rekel, da mi mrena na očeh dozoreva in kedar dozori, zagotovil, da me operira in da bom zopet dobro videl. Pisma ni sam pisal, marveč češki prof. Kauble, ki je lansko leto izdal v češkem jeziku „Stanko Vrazov životopis“. Podpis pa je Majarjev. Gospod ima še nekaj iztisov slov. bukev, ki bi jih po znižani ceni rad poprodal. —

Na Kranjskem: V Postojni so o božiči revne šolarčike z obleko preskrbeli. Prejšnja leta je to preskrbevala pokojna gospa Josipina Lavrenčičeva, katere revna šolska mladina in sploh vsi reveži Postojnski nikdar pozabili ne bodo. Letos ste pa stopili na čelo temu dobrodelnemu namenu gospa Josipina Vičičeva in gospa Josipina Kraigherova ml., blaga hčerka prerano umrle gospe J. Lavrenčičeve. To je blagodušno. — Gospod Ivan Lapajne, ravnatelj meščanske šole v Krškem, imenovan je šolskim nadzornikom za šolski okraj Rudolfovo. Ta vest bode gotovo razveselila učiteljske in narodnjaške kroge. Čestitamo! — Mineralogija profesorja Fr. Erjavca je dobila potrjenje vis. ministerstva kot učna knjiga. Spet korak dalje na slovstvenem polji za slovenske šole. — Ker so se Preširnovi poezije poprodale, prireja za nov natis Bamberg-Kleinmayer-jeva tiskarna v dveh izdajah. Ena bode olepšana z risarijami znanega narodnega umetelnika. — Štev. 5 „Slov. Naroda“ zaplenilo je državno pravdníštvo zaradi dopisa iz Gorice, v katerem se pripoveduje, da je „Slovenski Narod“ v semenišči v Gorici prepovedan in da tudi „Zvon“ in „Kres“ nemata popolnem svobodnega uroda. Kje si enakopravnost! — Božičnica, katero je na novega leta dan v Ljubljani napravilo „katoljsko društvo rokodelskih pomočnikov“, obnesla se je prav dobro. — Preuzvišeni g. knezoškof dr. Pogačar bil je 5. jan. zjutraj ob pol 9. uri previden s sv. zakramenti za umirajoče. Sprevod iz cerkve v knezoškofovsko palačo pomikal se je v slovesni procesiji, na čelu kapitelski križ, potem vsi gg. bogoslovci, mestni župniki in kaplani, duhovniki Alojzevišča, bogoslovski profesorji, vsi kanoniki, vsi z gorečimi svečami in slednjič gosp. prošt Zupan v velikem spremstvu sv. zakramente pod nebom nesoč. Ko so se mudili pol ure pri g. knezoškofu vrnila se je procesija v istem redu v stolno cerkev. — Z c. kr. odločilom z dné 4. t. m. pomiloščenih je 135 kaznencev v raznih kaznilnicah. Od teh jih je 7 v Gradiški, 11 v Koprú, 9 v Ljubljani, 4 v ženskej kaznilnici v Begunjah. — Učitelji Gornjegradskega okraja se nameravajo združiti v „Učiteljsko društvo Gornjegradsko“. Pravila so baje že sestavljena in bodo v kratkem predložena. Tako je prav! Slava jim! — Z začetkom tega meseca je po nesreči vojak Ljubljanske posadke svojega tovariša vstrelil. Pomeril je namreč v šali ná-nj, misleč, da puška ni nabita, ter sprožil; pa bila je nabita, počilo je in vojak se je mrtev zgrudil. Z orožjem se ni igrati! — Umrl je 9. t. m. ob 2½ uri popoldne gosp. Ivan Pajk, c. k. okrajni glavar v pokoji, 80 let star. Služboval je nekđaj v Kranji, v Škofji Loki, potem v Ljubljani. Na

zadnje bil je okrajni glavar v Litiji, kjer ga je Vesteneck izpodrinil. Pogreb je bil 11. t. m. zelo sijajen, kar kaže, da je bil ranjki priljubljen kot pravičen mož vsem stanovom. Vdeležilo se je pogreba obilo najviše gospode, zasebne uradnijske. — Na mesečni živinski semenj po sv. 3 kralj. so v Ljubljano prignali 1740 glav živine. — Preteklo leto so v Ljubljani različnega mesa za 1.000.000 gld. povžili. — V vasi v Ištarskemlogu, župnije črnovrške nad Idrijo, je umrl na sveti večer l. 1883 okoli dveh popolnoči 94 let star mož Simon Markič. Rojen je bil 3. oktobra 1789 leta. Oženil se je z dovoljenjem že v 17. letu svoje starosti. Sedaj je že starši sin njegov 75 let star in nosi sivo glavo, vendar je še pri moči. — Jernej Zelen večletni župan v Senožečah, na Notranjskem in v Trstu dobro poznan mož, umrl je 7. t. m. v Ricmanjih v 76. letu. Še za praznike je obiskoval svoje nekdanje prijatelje in znance, kakor bi bil slutil, da jemlje slovo od tega sveta. Znal je že dan poprej, da se mu bliža zadnja ura in se je nekda v večnost preselil, kakor bi bil zaspal. — 29. dec. se je vršila volitev župnijske občine Jablaniške in je bil za občinskega načelnika zopet izvoljen mnogozaslužni s srebrnim križcem s krono odklikovani g. Jožef Potepan, posestnik iz Dol. Zemona. Slava! — Od Sv. Križa pri Trziči se poroča: Novega leta večer je šel neki tukajšen siromak proti svojemu prenočišču. Med potjo je omagal — če tudi je bilo le četrt ure hoda — in zmrznil. Na sv. treh Kraljev dan pa bi bil zopet kmalu nekdo zmrznil, že je bil v nezavesti — ali o pravem času so ga še našli in rešili. — Od kod to pride? Žganje — peklenski strup, zoper kterega se toliko piše, toliko opominja in svari, je zopet pokazalo svojo pogubilno moč. In če tudi vidimo toliko žalostnih izgledov, vendar se še vedno bolj žganje pije. O, da bi že vendar spoznali ljudje svojo slepoto!

Na Štajerskem. Slovenski uradovati sklenil je zastop občine Savinjske in prosil od okrajnega glavarja slovenskih dopisov in tiskovin. Slava vrlim možem! — V Mariboru se je slovenska posojilnica v kratkem tako utrdila, da vsak obžaluje, zakaj niso tega zavoda že pred 10. letmi ustanovili. Gospodom, ki so pri ravnateljstvu, gre zaradi njihove požrtvovalnosti vsa čast in hvala. — „Slov. Gospodar“ dobil je o novem letu 200 novih naročnikov, kar priča o izvrstnem uredovanju tega lista in o probujenju štajerskih Slovencev. — Č. g. Dav. Meško, kaplan pri sv. Barbari v Halozah je 50 gld. daroval čitalnici ptujskej za Narodni dom. Slava! — Pokojni M. Herman imenoval je v svojej oporoki svojega dolgoletnega prijatelja g. Žiteka, c. k. profesorja v Ljubnem, svojim glavnim dedičem. — Sadjerejsko društvo južno-štajersko je dne 20. dec. zborovalo pri sv. Jurji blizo Celja. Potovalni učitelj kranjski, g. Kramar je prišel k zborovanju, kjer je razlagal o vrbi in pletarstvu. Voditelj sadjein vinorejski šoli tik Maribora, gosp. Kolman, govoril je o sadjereji s posebnim ozirom na presajevanje dreves. Učitelj g. Grah je pa razkladal nauk o hmeljarstvu. Kedaj bo naš potovalni učitelj začel podučevati Koroške slovenske poljedelce? — Iskreni rodoljub in starosta slovensko-štajerske duhovščine č. g. Anton Žuža je umrl. Naj v miru počiva!

Na Goriškem. Goriška čitalnica poslala je deputacijo štirih odbornikov k prevzišenemu in mi-

lostljivemu gosp. kn.-nadškofu dr. Alojziju Zornu, katera mu je izročila diplomo častnega uda. Knez je deputacijo preprijazno sprejel ter izrazil v prav lepih besedah svojo naklonjenost do prvega slovenskega društva v Gorici. — V Ravni, ograjna v Pevmi, so se prikazale cvetlice in sicer: zvončič, trobentice, anemone in dve drugi vrsti, ki so bile poslane v Gorico raznim družinam za novoletni dar. — Bolški delavci, ki so iskali zaslužka pri arlberški železnici, morali so, kakor se pripoveduje, prazni vračati se domov, ker so podjetniki sprejemali delavce z Laškega, avstrijske so pa poslavljali. To pač ni prav!

Iz Trsta. Slovenski napisi pod orlom na c. k. mitnicah okolo Trsta so se vendar enkrat pokazali. Nov najemnik mitnic v Trstu je dal namreč napraviti nove orle in pod orli napise v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku. Tako je prav! — V Trst so jeli uvažati slone. Sedaj jih imajo ondi dvanajst in kmalo jih dojde še večja čreda, in ž njimi še več družih čudovitih zveri. Kam jim je pot namenjen, ni zuano, tako tudi ne, če li v Trstu ostanejo. — Tržačan H. . . , judovske vere, izneveril je nekemu dunajskemu juvelirju 20.000 gld. in potem iz Trsta pobegnul; policija ga išče. — Ponarejene srebrne goldinarje nekdo po Trstu izdaja, toraj je treba paziti. —

Iz Istre. Na sv. Štefana dan so god gosp. Št. K., ki se v korist tamošne čitalnice neumorno trudi in kiga za čitalničnega duševnega očeta spoštujejo, slovesno praznovali ter so mu krasno čašo in listino izročili, ktero so vsi udje čitalnični podpisali. Tako je vrlo!

Na Avstrijskem. Na Dunaji je 12. t. m. cesarjevičinja Štefanija za osepnicami zbolela. Bolezen ni nevarna in se boljša pravilno. — Roparji so na Dunaji napadli menjevalca denarja Eiserta v menjevalnici 10. t. m. popoldne ob 5 uri. Dva moža stopila sta v sobo in tretji je ostal pri durih. Prvi vpraša, ali mu more Eisert rublje zameniti. Na priznan odgovor seže neznan tolovaj v žep in — vrže Eisertu peska v oči, in ga mahne s sekuro po glavi. Eisert zbeži na dvorišče, ropar za njim, in ga še trikrat mahne. Drugi morilec pa v zadnji sobi nemu otroku s sekuro glavo popolnoma raztolče in vrat zavije, kruzega pa na tla pobije. Tudi 60letno učiteljico je pobil na tla. Na to so pobrali denar, kar so ga dobili. Pobegnila sta oba, dasitudi so ljudje za njima kričali. Roparja po imenu Pongrac in Dürschner so vendar dobili. Ranjeni fant je že umrl. Oče in drugi sin bodeta morebiti ozdravela. — Na Dunaji so 9. t. m. spravili pod ključ risa v človeški podobi. Krvolok se imenuje Hugo Šenk, in je hudodelec najsurroveje vrste. Na Dunaji si namreč marsiktera kuharica ali hišina po časnkih moža išče. Na taka oznanila se je Šenk vedno oglašal in ker je bil čedne postave in lepo oblečen, je tudi štiri ženske, ki bi se bile rade omožile, z obetanjem zakona preslepil, jih pripravil ob premoženje in jih konečno pomoril. Star je 37 let in sin bivšega predsednika okrožne sodnije v Tešnu. Brata Šenkovega in ključavničarja Šlosarek-a so tudi zaprli, ker so vsi bili v zvezi. Kakor se kaže, so že od l. 1879 na tihem morili, pa jim niso mogli do sedaj na sled priti. To so pač strašna dela! — Gosp. Jožef Cvetnič, naš rojak in rodoljub, imenovan je pri kurznej oblasti na Dunaji svetovalec;

čestitamo vrlému možu! — Cesarjevo ročno pismo je cesarjeviču Rudolfu izreklo popolno priznanje ter najtoplejšo zahvalo za njegov trud pri električni razstavi, ker je s tem pokazal, da se zelo briga za občni prid in znanstvene zadeve. — Na Dunaji je razstavo kuharske umetnosti na sv. treh Kraljev dan 9000 ljudi obiskalo in med temi najviše osebe cesarske rodovine. Ob poljedne prišel je cesar sam tje. S posebno zadovoljnostjo ogledoval je razstavne prostore, ter je imel povsod prijazno besedo in ljudomil nasmeh zdaj na tega, zdaj na onega. Ko pride v pokuševalnico, ponudi se mu nekaj za pokušnjo, kar je pa cesar smehljaje odbil, rekoč: „Ne smem, ako bi vzal od Vas, moram pokusiti od vsakega, ali tudi cesar ima samo jeden želodec.“

Iz Bosne. Soli in premoga zasledili so v Bosni toliko, da so sklenili v usliški okolici napraviti varilnico, kjer bodo sol kuhali. 90 metrov globoko zasledili so jako zdatne zaloge kamene soli; premogove žile so pa menda po 9 do 13 metrov debele odkrili. Premoga so že leta 1878 za časa zasedanja Bosne naši topničarji za sprotno porabo v Zenici na obalih reke Bosne dobivali. Bilo ga je toliko, da se je že kar sam od sebe iz zemlje v vodo valil, ker je reka Bosna potrebno prst, ki ga je poprej zakrivala, odnesla.

Na Ogerskem. Začetkom tega meseca je bil železen, z usnjem prevlečen 36 kilo težek zaboj, v katerem je bilo 240.000 gl. v bankovcih na pošti v Pešti ukraden. Denarje so hoteli poslati na Dunaj, da se pobota z Dunajsko pošto račun za nakaznice. Trije taki zaboji so se imeli odposlati z večernim vlakom. V enem je bilo 45.000, v drugem 210.000 in v tretjem 240.000 gl., in ta je izginil. Ko je kontrolni uradnik to zapazil, zagnal je velik hrup. Hitro so preiskali vse poštno poslopje, zaslišali uradnike in zaprli štiri sluge. Pa nič se ni zasledilo. Policija obeta 1000 gl. plačila tistemu, ki pokaže sled okradene blagajnice; za tatu samega pa 3000 gl. ponuja.

Služba

za slovenskega mežnarja in organista na Vratah je do 15. marca t. l. razpisana.

Prosto stanovanje, hlev in skedenj, zemljišča za dve krave, kolektura v žitu in denarji in okolj 90 goldinarjev plačila od štole in cerkve so dohodki te službe. Davke vendar plačuje mežnar sam. Kompetent za to službo naj je oženjen, dobrega zdržanja, zdrav in zmožen orglanja in vseh mežnarskih opravil. Dobro je, ako zastopi kakega roko delstva, da je ali krojač, črevljar itd. To službo podeli

Cerkveno predstojništvo na Vratah (Thörl.)

Kmetija

z dobrim pohištvom in lepim poljem za 30 birnov posevte v lepem, ravnem kraju, v prijazni vasi na Koroškem se **prostovoljno proda**. Več se izve pri vredništvu „Mira“.

Loterijske srečke

Gradec	74	68	44	16	62
Trst	43	56	88	82	28

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica . . .	3 75	3 80	3 60	3 66	3 94	3 75	4 —	3 81								
Rž	3 14	3 50	3 90	3 5	2 76	3 25	3 —	3 6								
Ječmen . . .		2 50	2 40			2 60	2 70	2 44								
Ajda	2 25	2 70	2 30	2 74			2 50	2 56								
Oves	1 45	1 65	1 53	1 52	1 50	1 50	1 60	1 56								
Proso	3 5															
Pšeno	4 57			27			4 90	4 50								
Turšica . . .	2 11	2 85	2 20	2 56	2 20	2 25	2 60	2 41								
Grah																
Leča																
Bob																
Fižol bel . .																
„ rudeč . . .																

Iz Anglije, Amerike in Rusije dohajajo za naše kmete žalostni glasi; veliko žitarjev je faliralo ali na kant prišlo. Nakupili so veliko žita, zdaj ga pa prodati ne morejo, ker ga je povsod preveč. Prej ko ne bo tudi pri nas žitna cena padla, do zdaj pa se komaj le nekaj pozna. Ako je temu res taka, ne kaže, s prodajo žita čakati na vigrad — Pri drugej robi je vse pri starem.

Sejmi ali tržni dnevi meseca februarja.

V Brežah ali Frežah in v Koticah 3. febr.
V Paternijonu in v Kotaričah pustni ponedeljek.
V Trebnjem poned. po sv. Matiju.
V zgornjem Dravbregu na pepelnico.
V Strasburgu 1. četrtek v postu.

Dražbe ali licitacije.

Pri e. kr. sodnji:

- 28. januarja v Wolfsbergu — Kronwirth — posestvo v Labudu 6355 gold., ob 11.
- 28. jan. v Celovci — Strzenovo Medgorje — 11—12.
- 30. jan. v Wolfsbergu — Schelandrova hiša — 13.000 gold. — 11—12.
- 1. februarja v Št. Pavlju — Rahur huba — Rabenstein — Greuth — 2322 gold. ob 11.
- 4. febr. v Št. Vidu — Steinerjeva huba v Pflausah — 4092 gold. 11—12.
- 8. febr. v Wolfsbergu — Kogelcharfhube — Kamperkogel — 1267 gold. 11—12.
- 9. febr. v Borovljah — Kavceva kajza v Lipljah 393 gl. ob 11.
- 9. febr. v Dobrlivesi Hirtlnova huba v Mokrijah — 1337 gold. 10—11.
- 16. febr. v Wolfsbergu — Baderstökl — 7684 gold. 11—12.
- 16. febr. v Velikovecu — Mösslaherjeva hiša — 1843 gl. 10—11.
- 18. febr. v Št. Pavlju — Arnoldova huba v Göniz — 2751 gold. ob 11.

Prva številka je pošla.

Izdatelj in urednik Andrej Einšpieler. Tiskarna družbe sv. Mohora v Celovci.